

MOS HELPT JE VERDER OP WEG

Ontdek al onze materialen om op school aan de slag te gaan

De MOS-maatregelenkaartjes geven je concrete suggesties per thema om je energie-werkpunten aan te pakken. Acties op korte en langere termijn, op technisch vlak, maar ook tips om snel en makkelijk in te voeren.

Heb je de MOS-energierugzak/ energiekoffer al ontdekt? Je wordt zelf een echte energiespeurder met behulp van verschillende meetinstrumenten. Neem een kijkje op www.provincieantwerpen.be/mos en ontleen de materialen. Op het MOS-Youtube-kanaal vind je de bijhorende instructiefilmpjes. Surf naar youtube.com en typ in de zoekbalk 'energiejagers secundair onderwijs' of 'energiejagers basisonderwijs'.

Kan je wel wat ondersteuning gebruiken? Dan kan je bij de MOS-begeleiders terecht voor een begeleiding op maat (www.mosvlaanderen.be/begeleiding-op-maat).

Deze MOS-Energiecheck kwam tot stand in het kader van Energy Challenges/2ImprezeEnergy, een Interreg-project met als doel de CO₂-uitstoot van scholen te verminderen door in te zetten op educatieve en technische maatregelen.

De **CO₂-calculator** is een digitale tool die het mogelijk maakt om de CO₂-uitstoot van je school te monitoren en die je kan inzetten bij klimaateducatie.

Je voert metingen uit en vult de gegevens in. De calculator rekent alles om naar CO₂-uitstoot en geeft deze bevattelijk weer. Kijk snel op www.scholenvoorminderco2.be.

Gebruik je daarnaast ook het **digitale programma E. Wattson** (www.energychallenges.eu; klik vervolgens op het robotje rechts bovenaan) dan kan je meteen ook de financiële impact van bepaalde maatregelen nagaan. E. Wattson helpt je ook bij energieonderzoek en heeft een toepassing waarmee je de kwaliteit van het binnenklimaat kan opvolgen.*

* E. Wattson werd net zoals de MOS-Energiecheck mede mogelijk gemaakt door financiering van het Europese Interreg North Sea Region programma en het Europese fonds voor Regionale Ontwikkeling (<https://northsearegion.eu/2imprezs/>)

MOS- ENERGIECHECK

Verlaag mee de CO₂-uitstoot van je school

Wil je de CO₂-uitstoot van jouw basis- of secundaire school verlagen om zo bij te dragen tot het beperken van de klimaatverandering? Je kan **mee het verschil maken** door duurzaam om te gaan met energie op school, een aantal technische maatregelen in te voeren en in de klas hieraan te werken.

De MOS-Energiecheck helpt je om de beginsituatie van je school op vlak van **energiezorg in kaart te brengen**. Dat doe je aan de hand van de vragenlijst en de invulwijzer. De resultaten helpen je om doelstellingen en acties te formuleren. Hiervoor gebruik je de **MOS-maatregelenkaartjes**, die concrete acties voorstellen bij verschillende thema's.

Je kan ervoor kiezen om de MOS-Energiecheck uit te voeren tijdens de lessen **samen met de klas** of met de milieuwerkgroep.

Contact

MOS Provincie Antwerpen
M: mos@provincieantwerpen.be
T: 015 30 61 25

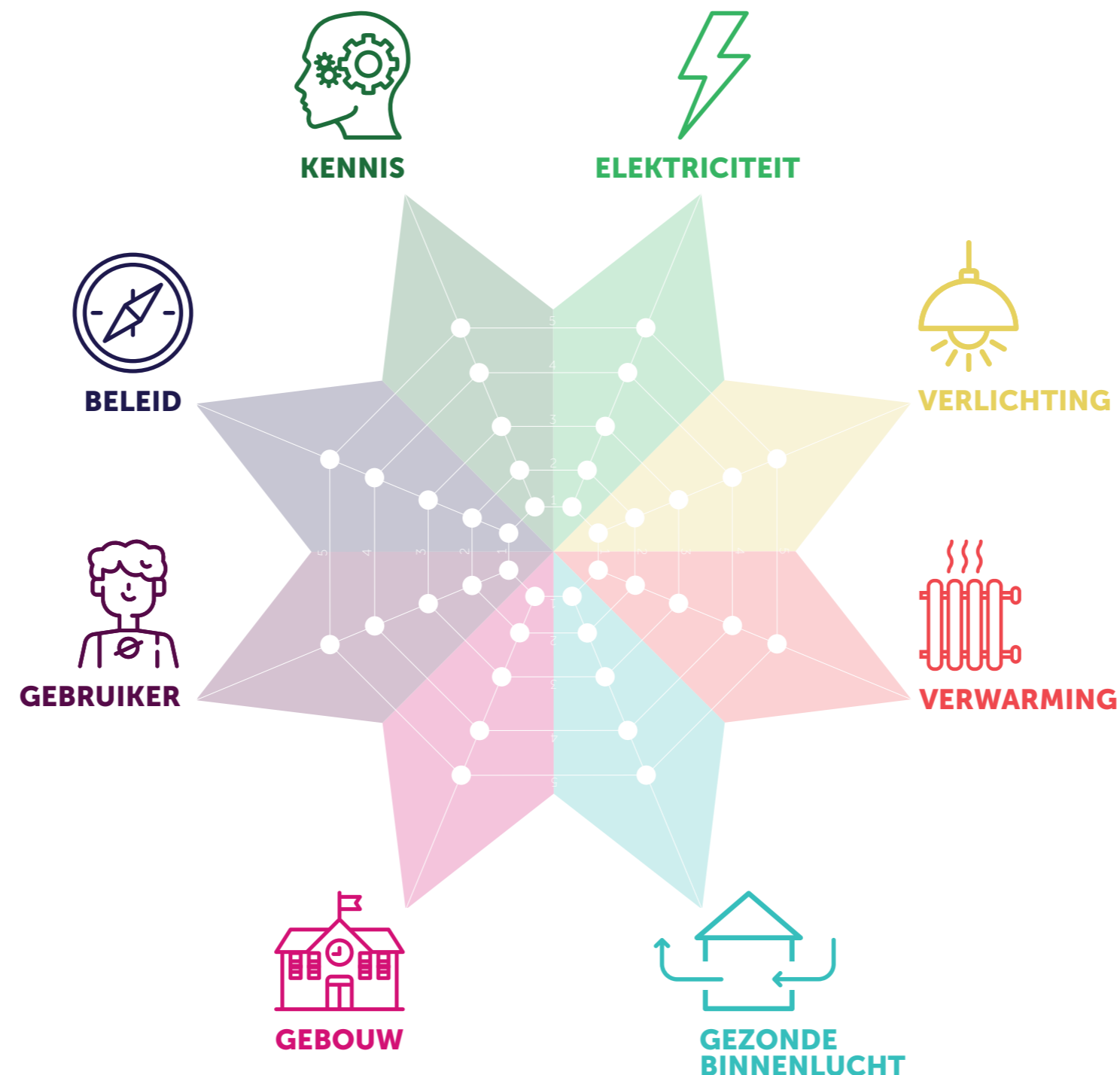
KENNIS	ja	nee
Ik weet wat CO ₂ -uitstoot is.		
Ik ken een aantal oorzaken en gevolgen van CO ₂ -uitstoot.		
Ik weet wat ik kan doen om mijn CO ₂ -uitstoot te verminderen.		
Ik weet waarom bomen belangrijk zijn voor het klimaat.		
Ik weet welke verschillende energiebronnen worden gebruikt om energie op te wekken.		
Totaal:		

Hoe gebruik je de MOS-Energiecheck?

Met deze invulwijzer kan je je school evalueren op vlak van energie. Er zijn 8 thema's met telkens 5 stellingen. Tel het aantal keren dat je 'ja'

kon antwoorden per thema. Kleur vervolgens het bolletje op het juiste level in de wijzer. Hoe meer je 'ja' antwoordt, hoe hoger het level. Verbind daarna de gekleurde bolletjes met elkaar en je kent meteen de startsituatie van je school.

Bijvoorbeeld: heb je 4 keer 'ja' geantwoord op het thema Kennis? Kleur het bolletje op de 4e lijn bij het blokje Kennis. Begin te tellen vanuit het midden naar boven. Heb je 5 maal 'nee' geantwoord, zet een bolletje in het midden van de wijzer.

ELEKTRICITEIT	ja	nee
De computer in de klas staat uit als hij niet gebruikt wordt.		
De beamer staat uit als hij niet gebruikt wordt.		
Er zijn zonnepanelen op school.		
Ik weet welke toestellen veel energie verbruiken.		
Ik heb het energieverbruik van elektrische toestellen al eens gemeten.		
Totaal:		

BELEID	ja	nee
De school houdt rekening met het energieverbruik bij aankoop van nieuwe toestellen.		
Leerlingen hebben inspraak in het energiebeleid van de school.		
De school communiceert over het energieverbruik van de school.		
Op school bestaat er een ventilatie-procedure.		
Op school zijn er afspraken rond zuinig omgaan met energie.		
Totaal:		

VERLICHTING	ja	nee
Op school gebruiken we energiezuinige lampen.		
Er zijn sensors die zorgen dat het licht vanzelf uitgaat.		
De verlichting wordt 's nachts uitgeschakeld.		
Als er niemand in het lokaal is, schakelt het licht uit.		
De school gaat spaarzaam om met verlichting.		
Totaal:		

GEBRUIKER	ja	nee
Ik krijg de mogelijkheid mee na te denken over hoe we bewuster kunnen omgaan met energie.		
Ik doe iets op school of thuis om spaarzaam om te gaan met energie.		
Ik meld problemen inzake energie aan de leerkracht of energie-verantwoordelijke op school.		
Ik zorg er mee voor dat de klas voldoende verlucht wordt.		
Verlaat ik als laatste de ruimte, dan doof ik de lichten (en eventueel deuren sluiten).		
Totaal:		

VERWARMING	ja	nee
De plaats rond de verwarming is open zodat de warme lucht kan circuleren.		
Er hangt reflecterende folie achter de radiatoren.		
Er staan thermostatische kranen op alle radiatoren.		
De verwarming valt automatisch uit als de school gesloten is.		
De temperatuur is aangenaam in de klas (niet te warm, niet te koud).		
Totaal:		

GEBOUW	ja	nee
In de ramen zit dubbel glas.		
De ramen sluiten goed.		
De deur houdt de wind goed tegen.		
Het gebouw is geïsoleerd (dak, muren).		
Onze school is compact, bestaat niet uit verschillende kleine gebouwen.		
Totaal:		

GEZONDE BINNENLUCHT	ja	nee
Het klaslokaal is meestal goed geventileerd (dus niet muf).		
Er staat een CO ₂ -meter in de klas.		
We zetten de ramen open na elke les.		
De poetsmiddelen op school zijn niet schadelijk voor de gezondheid en de natuur.		
Het klasmeubilair bestaat niet uit verlijmd hout.		
Totaal:		